

פרוטרקורל מס' 217
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', כ"ה בסיון, תשל"ב
(7.6.72), בשעה 8.30

נ כ ח ו

חברי-הועדה:

י. גולדשמידט - יו"ר
ש.ז. אברמוב
א. אנקוריון
ר. ארזי
י. ארידור
מ. ביבי
מ. בן-פורת
ג. האוזנר
מ. סורקיס
א. צובר
ש. פרידמן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:

א. ידין - מטעם משרד המשפטים
מר קראפט - מטעם משרד הפנים
י. רותם - " " "
א. שפט - " " "

ר. מלחי - מזכירת הועדה

רשמה: מ. טרלו

סדר היום:

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו),
תשכ"ט - 1969

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.

י.ה. קלינגהופר: אינני מאשים עובד זה או אחר של הכנסת. אבל למה תוך מספר ימים אי אפשר להכין פרוטוקול לישיבה הבאה? אני מבקש, במידת האפשר, לדאוג לכך שלפחות תקלה כזאת לא תהיה קיימת.

היו"ר י. גולדשמידט: אני מקבל את דבריך ואשתמש בהם כדי להביא את הדבר למי שאחראי לזה.

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו), תשכ"ט-1969.

היו"ר י. גולדשמידט: אני רוצה להזכיר לחברים במה עסקנו. סעיף 14 נדחה לסוף הדיון.

נכנסנו לסוגיית הסגנים שנידונה בארבעה סעיפים 15 - 18. עסקנו בסעיף 15 וגם נוענו בסעיף 16.

היתה שאלה שתהיה חובת סגן אחד, אם כי הושמעה גם דעה שברשות קטנה לא צריך אפילו סגן אחד.

החוק מציע לא יותר משלושה סגנים; הושמעו דעות להגביל אותם לארבעה ולא יותר מחמישה סגנים.

שאלה נוספת: כאשר מדובר על סגן, האם זה סגן בשכר או לא. יכולה להיות דעה לא להתייחס לסגנים אלא לסגנים בשכר.

שאלה אחרונה היא שאלת אצילת סמכויות של ראש רשות לגבי הסגנים. דהיינו: בפקודת העיריות יש סעיף המסמיך את ראש הרשות לאצול מסמכויותיו גם לפקידיה. הושמעה טענה שסגן קבוע או ממלא מקום (לפי סעיף 16) איננו בגדר אדם שראש הרשות אצל לו מסמכויותיו, אלא הוא בא במקומו של ראש הרשות. לגבי זה היה ויכוח אם הסמכות לעיכוב החלטות ניתנת לו. כאשר הסגן בא במקומו של ראש הרשות לפי החוק, הוא מקבל את כל הסמכויות. עלינו לדאוג לכך שלא ייווצר וקואום כאשר נבצר מראש הרשות למלא את תפקידו.

מ. בן-פורת: אני רואה את הסעיפים האלה יחד ומציע שנתייחס לרצף לנקודות שהם מעלים, ובסיום הדיון נצביע על הסעיפים.

בעיה ראשונה היא הסגנים, הגבלת מספרם;

בעיה שניה היא ענין ממלא מקום ראש הרשות ואצילת הסמכות לממלא המקום;

בעיה נוספת זה ענין השכר. אני חושב שענין זה, טוב שיימסר לסמכות שר הפנים.

היו"ר י. גולדשמידט: אני מסכים .

סעיף 16 מדבר על מילוי המקום. הניסוח משאיר שאלה או שתיים פתוחות. לא נאמר שהסגן צריך להיות מבין חברי המועצה וייבחר במועצה.

י. רותם:

מבקש מחברי הועדה להבחין בין ענין הסגנים והשכר. יכולים להיות סגנים בלי שכר. בכל רשות מקומית חייב להיות ממלא מקום. איננו יכולים להיות במצב שלא יהיה שלטון במקום.

לא צריך להטיל חובה של סגנים נוספים. השר יוכל לקבוע בתקנות כמה סגנים יכולים להיות ברשות המקומית. יתכן שעיריה לא תרצה יותר סגנים. רשות מקומית רשאית לבחור בסגנים נוספים כפי שהשר קבע בתקנות. לעומת זה, ממלא מקום חייב להיות. ממלא המקום איננו חייב להיות סגן.

מ. ביבי:

צריך להוסיף שהוא חייב להיות מבין חברי המועצה.

י. רותם:

גם לא כתוב בחוק אופן בחירת הסגן. היום חל סעיף 127 של פקודת העיריות ופרוצדורה זו חלה גם על הסגן. גם לא נאמר בחוק איך תהיה הבחירה, ברוב רגיל או ברוב מיוחס, או לפי הפרוצדורה הקיימת. אנחנו מציעים שהמצב שקיים היום יהיה גם להבא. צריך להזכיר את זה בחוק, זאת אומרת שצריך לקבל 51% של המצביעים; אם לא מתקבל רוב כזה, קובעים ישיבה לפחית וכן הלאה. בישיבה הראשונה צריך לבחון את הסגן. אני מציע את ענין השכר להוציא מהחוק, כי הדבר הוסדר בחוק המקורי.

היו"ר י. גולדשמידט: לכאורה יש פתירה בין סעיף 16 לבין מה

שנאמר בפקודת העיריות. כאן כתוב שהוא ייבחר על פי הצעת ראש הרשות. המועצה לא יכולה לבחור אלא את א. אם היא לא רוצה בו, אולי יצטרך ראש הרשות לבוא בהצעה אחרת, או שיעמוד בשלו והמועצה תעמוד בשלה, ולא יהיה ממלא מקום.

ש. ז. אברמוב:

ישנם סגנים שנבחרים לפי הפקודה הקיימת, וישנו סגן שנבחר בצורה אחרת, והוא ממלא

המקום.

לפי הסעיף אפשר גם לבחור בשנים או שלושה סגנים. לא כתוב שזה יהיה רק אחד. צריך לתקן את הניסוח. הכוונה היא שבכל רשות מקומית יהיה ראש הרשות וממלא מקום. מה יהיה אם במקום מסוים לא יהיה יותר מסגן אחד? אז הוא ממלא המקום. מדוע לא נאמר שבכל רשות מקומית יהיה ממלא מקום אחד ואחד בלבד, ונדבר על אופן הבחירה שלו. אחר-כך אפשר לומר: לראש רשות יכול שיהיו לו סגנים. אחר-כך באה שאלת השכר. עלינו לדבר על החידוש, וזה אופן בחירת ראש הרשות ויצירת אינסטיטוציה הנקראת "ממלא מקום" שגם הוא נבחר לפי פרוצדורה מיוחדת.

רק ראש העיר מציע אותו. הפרוצדורה יכולה להיות לפי סעיף 127 לפקודת העיריות.

י. רותם:

ש.ז. אברמוב: אני מציע שהחוק יהיה בנוי כך, שלכל רשות מקומית יהיה ממלא מקום אחד שייבחר לפי הדרך המוצעת כאן. יתכנו גם יותר סגנים במועצה, לפי קביעת שר הפנים בתקנות. אני מציע: בכל מועצה יהיה מ"מ אחד שייבחר מבין חברי המועצה.

מ. בן-פורת: אני מקבל את הניסוח של חה"כ אברמוב לגבי ראש העיר וממלא המקום, בכפוף לכך שממלא המקום יוצע ע"י יו"ר הרשות, וזו תהיה היוזמה היחידה. צריך לתת לראש הרשות אפשרות לקבוע איזון בינו ובין המועצה. הוא מציע והמועצה יכולה לסרב לקבל את ההצעה. גם אם יהיה חיכוך בין ראש המועצה לבין המועצה, בסופו של דבר הם יסתדרו.

י.ה. קלינגהופר: אני מתנגד לכך שיהיה ממלא מקום מחוץ ומעבר לסגנים. ממלא המקום צריך להיות אחד הסגנים. על כן אני מציע לדבר תחילה על בחירת הסגנים ולהגביל אותם מ1 עד 3. מבין הסגנים האלה, ייבחר אחד שיכהן כממלא מקום. אם יש ממלא מקום מיוחד שאיננו סגן, מדוע לא ייבחר בבחירות אישיות, כמו ראש העיר? את זה צריך לנסח כסעיף 16.

סעיף 15 דן בסגנים וסעיף 16 דן בצורה שקובעים אחד הסגנים כממלא מקום בשעת הצורך. אם יש רק סגן אחד הוא ממלא את התפקיד של ממלא המקום. אני מציע שהוא ייבחר ע"י כל התושבים אם הוא מחוץ לסגנים.

אני מבקש לשמור על מינוח אחיד בחוקה שלנו. בחוקים מסוימים אנחנו קובעים שאם מדובר על כך שנושא המשרה הראשי איננו יכול למלא את מקומו, מי שבא במקומו הוא ממלא המקום, אבל אם חרף קבע הוא ממלא מקום, אזי אומרים: בפועל. אני יבצע האחדת המינוח. בחוק יסוד המדינה קבענו שיו"ר הכנסת הוא ממלא מקום הנשיא, אבל כאשר יש ווקנסייה, הוא לא ממלא מקום אלא הוא נשיא בפועל. האם אין מקום לקבוע כאן מינוח כזה, שכבר לפי הביטוי הלשוני יהיה הדבר ברור מעל לכל ספק?

מ. פרוש: אם אנחנו קוראים את הסעיפים 15 ו-16, בלי ספק מתקבל הרושם שכאן אנחנו בוחרים ממלא מקום שהוא מחוץ לסגנים. לכן צריך להבטיח שאחד הסגנים הוא ממלא מקום. אני מתנגד לכך שזה יהיה רק על פי הצעת ראש הרשות. אם הצעתי זו לא תתקבל, יש צורך להוסיף: אם המועצה לא תאשר אותו, מה תהיה ההתערבות, אם ע"י הממונה על המחוז או בצורה אחרת. צריך להסדיר את העניין ולא להשאיר את זה פתוח.

מ. טורקיס: אני תומך בהצעת חה"כ קלינגהופר. אני חושב שצריך לקבוע ממלא מקום בפועל. ראש העיר מציע את ממלא המקום והמועצה יכולה לקבל את הצעתו או לא לקבלה. צריך לתת לראש הרשות אפשרות להציע ממלא מקום. אינני חושב שצריך להזכיר את ההתערבות של הממונה על המחוז, לפי החוק בין כך יש לו רשות לכך.

מר קראפט:
כאן מדובר על פריבילגיה של ראש העיר הנבחר להציע את ממלא המקום. האם הפריבילגיה הזאת היא גם לגבי ראש הרשות אם הוא נבחר בבחירות אישיות?

היו"ר י. גולדשמידט: כן. החוק לא מעורר את הבעיה.

מ. בן-מורת:
אני מציע להשאיר את הבעיה הזאת לסוף הדיון בחוק. אם אלה שנבחרים לפי הבחירות המקובלות היום, צריכים לקבל את הפריבילגיה הזאת או להשתית עליהם את החוק הקיים היום.

מ. סורקיס: גם אז אתנגד לכך.

היו"ר י. גולדשמידט: את סדרת הסעיפים שדנים בסוגים, אני מציע שנתחיל בסעיף 16.

יש הסכמה שהוא ייבחר מבין חברי המועצה. אני אישית בעד זה שיהיה לו ממלא מקום שיהיה סגן. השר יכול לקבוע סגנים נוספים. על שכר לא נדבר היום.

בסעיף 16 ייכתב:

יהיה סגן אחד, הוא יהיה ממלא המקום. הוא ייבחר מתוך חברי המועצה, לפי הצעת ראש הרשות.

היו דעות חולקות. חה"כ אברמוב רוצה לנתק את הזיקה בין סגן ובין ממלא מקום.

היתה הצעה של חה"כ פרוש, שממלא המקום ייבחר כדרך שזה היום בחוק. אם תקבל הנוסחה כחוק שלפנינו, צריך לומר: בכפוף לפקודת העיריות או שפקודת העיריות תתוקן כדי שלא תהיה שתירה.

קיימת גם הצעת חה"כ אברמוב.

י. רותם: זה יתייב אותנו להכניס לאורך כל החוקים את המוסד של ממלא מקום.

הצעתי בישיבה הקודמת שנקבע שבחורים בסגן שהוא ממלא מקום. אף אחד לא חשב ליצור מוסד חדש של ממלא מקום.

ש.ז. אברמוב: אני מוכן שייאמר שבכל רשות יהיה ראש רשות וסגן שימלא את מקומו.

י.ה. קלינגהופר: את הבחירה מבין חברי המועצה, אני מציע לכתוב בסעיף 15. אני רוצה שממלא המקום ייבחר מבין הסגנים. שלושה סגנים ייבחרו מבין חברי המועצה. על כן אני מציע נוסח כזה לרישא של סעיף 16:

המועצה תבחר מבין סגני ראש הרשות כאחד להיות ממלא מקום של ראש הרשות על פי הצעת ראש הרשות. את האלמנטים האלה הייתי כולל. אחר-כך הייתי מוסיף ואומר שיש סגן אחד שיהיה ממלא מקום.

ר. ארזי: אני מציע שייאמר שלראש רשות יהיה ממלא מקום שייבחר ע"י המועצה. אני מציע לוותר על כך שהוא יוצע ע"י ראש הרשות. אינני מבין מדוע כאן צריך לתת זכות מיוחדת לראש הרשות. נביח שרוב חברי המועצה יצביעו נגד המועמד של ראש הרשות, אז לא יהיה ממלא מקום כי לאף אחד מחברי המועצה אסור להעלות הצעה?

ראש הרשות יכול - כמו יתר חברי המועצה - להציע ממלא מקום. הוא גם יכול להיות ראשון המציעים.

מ. סורקיס: האחריות צריכה להיות על ראש המועצה. ראש הרשות מציע, והמועצה איננה חייבת לקבל את הצעתו. הדבר מאד רציני. יש משק כספי. צריך לדעת מי ישא באחריות.

ש.ז. אברמוב: אני מציע שבסעיף 15 ייאמר שבכל רשות מקומית יהיה סגן אשר ישמש ממלא מקום לראש הרשות. ממלא המקום ייבחר ע"י המועצה על פי המלצת ראש הרשות. שר הפנים יכול לקבוע בתקנות כי מספר הסגנים יהיה יותר מאחד. הסגנים ייבחרו על פי סעיף 127 לפקודת העיריות.

א. ידין: אם מתקבלת ההצעה בחוברת הכחולה שממלא המקום נבחר על פי הצעת ראש הרשות, הוא לא יכול להבחר כדרך שנבחרים הסגנים. בסעיף 127 מדובר על 4-5 מהלכים של בחירות. יש שם 8 פסקאות ארוכות שמנסות להסדיר את האפשרויות השונות. אם העניין הולך לפי הצעת ראש הרשות, יש רק שתי אפשרויות: או שהוא נבחר ברוב דעות של המועצה או שהיא לא מאשרת.

אני מציע לנסח את הסעיף כך שיבהיר שממלא מקום זה לא סגן במובן הבחירה. צריך קודם כל להגיד שלראש הרשות יש ממלא מקום. אחר-כך צריך לומר איך בוחרים את ממלא המקום; לפי הצעת ראש הרשות, ע"י המועצה, מבין חבריה, ברוב דעות. ע"י זה מוציאים את העניין מהמטגרת של סעיף 127 שאיננה מתאימה לדבר הזה.

אחר-כך יש הוראה הקובעת שממלא המקום הוא גם סגן (אם חברי הועדה רוצים בכך), והוא ממלא מקום במקרים המפורטים בסעיף 16. אם יש הוראה נוספת בנוגע לסגנים אחרים, צריך לומר (לפי הצעת ח"כ אברמוב) שיכול להיות ברשות מקומית סגן או סגנים נוספים על ממלא המקום שעליו כבר אפרנו שגזא סגן. המספר ייקבע בתור מקסימלי, או לא. על הסגנים ההם לא חלים ממכריות של ממלא המקום ולא דרך הבחירה שלו; הם ייבחרו לפי סעיף 127.

ג. האוזנר: אני רוצה לתמוך ברעיון של פרופ' ידין. אנחנו פתכווננים בחוק הזה להגביר את האחריות האישית של הרשות המבצעת באישיותו של ראש העיר. לדעת האנשים הרוצים שינוי, אדם שהוא אחראי לבצוע, יהיה גם זה שמציע למועצה את מי שברציפות יקבל מידו לתקופה מסוימת את התפקיד הזה בשעה שנבצר ממנו לפלא את התפקיד. המועצה לא יכולה לכפות עליו, היא איננה יכולה להצביע לו ממלא מקום שהוא איננו רוצה בו. כאן המציאות תצטרך להביא את המועצה ואת ראש הרשות לכך שיוכלו לחיות יחד. איננו יכולים לקבוע את כל ההוראות בחוק, מה יהיה אם לא יבחרו בממלא המקום שהוצע. אני מניח שבין חברי המועצה יהיה כזה שראש הרשות יוכל להידבר עם חברי המועצה שיבחרו בו כממלא מקום. החשש הזה הרבה יותר רחוק מאשר החשש הסביר שהמועצה תרכיב לראש רשות ממלא מקום שלא יוכל לעבוד אתו. אני הייתי קורא לממלא המקום "סגן". סגן אחד ייבחר על פי הצעתו לממלא מקום.

היו"ר י. גולדשטיינר: אני בדעה שיש להצמיד את הסגן ואת ממלא המקום. אם אנחנו מנתקים ביניהם ואומרים שיש ממלא מקום ויש סגנים, אנחנו מרוקנים את המלה "סגן" מכל משמעות. ההצמדה אומרת שיהיה סגן אחד והוא ממלא המקום. לסגנים נוספים ייוועדו תפקידים אחרים.

אל נשכח שראש רשות יכול להבחר ב-40%, 41% של הקולות. גם אם הוא נבחר מתוך חברי המועצה, גם אז ניתן לו את הסמכות להציע שיכולים לבחור רק במי שהוא מציע, או לא לבחור. אם נבחרת בכחירות אישיות, אתה חייב לדאוג לכך שתציע למועצה מי שהוא שיתקבל על דעתה. אינני חושב שהשאלה כה גורלית.

אם לא יבחרו את ממלא המקום תוך 2 - 3 חודשים, יכול שר הפנים או הממונה על המחוז להתערב בדבר.

מונחת לפני הצעתו של חה"כ אברמוב שמשקפת דעותיהם של חברים רבים. אני הוספתי שני דברים קטנים.

בכל רשות מקומית יהיה סגן אחד שישמש ממלא מקום לראש הרשות. ממלא המקום ייבחר ע"י המועצה על פי המלצת ראש הרשות. אני הייתי אומר שהסגן ייבחר ברוב רגיל ע"י המועצה, מבין חבריה, על פי המלצת ראש הרשות. אם נאמר ע"י רוב רגיל, נטרלנו את סעיף 127. בסעיף 127 נאמר שראש המועצה צריך להבחר ב-51% של חברי המועצה, כך גם בחירת הסגנים. כדי להקל על האפשרות שהוא ייבחר, אני מציע שנוותר על הרוב הזה.

ממלא המקום הוא פונקציה הכרחית ולכן צריך לדאוג לכך שזה יהיה ניתן לבצוע.

י.ה. קלינגהופר: הסכמה ממלא מקום צריך להיות סגן.

אינני רוצה בחירה נפרדת של סגן. אני רוצה שכל הסגנים ייבחרו על פי פרוצדורה אחת. גם ממלא המקום הפוטנציאלי צריך להיות בין אלה אשר ייבחרו על פי סעיף 15. אני מציע שקודם ייבחרו הסגנים על פי סעיף 15 ואחר-כך ייבחר ממלא המקום מבין הסגנים שנבחרו על פי סעיף 15. אם יש סגן אחד, יכהן הוא כממלא מקום.

א.עופר: אנחנו רוצים לשנות את שיטת בחירתו של ראש העיר, עם הדברים המחוייבים. איננו משנים את פקודת העיריות. כל היתר נשאר לפי המצב הקיים, אם הוא מציע רצון. אם רוצים לתת לממלא מקום מעמד מיוחד, אני מבין. אינני חושב שפוכרה להיות ממלא מקום קבוע. עיריה שתרצה בכך, תקבע ממלא מקום קבוע; עיריה שלא תרצה - לא תעשה זאת. אם נבצר מראש הרשות למלא את תפקידו, בוחרים ממלא מקום. אפשר בכל העדרות לבחור ממלא מקום אחר. אם יש יותר מסגן אחד, בוחרים מבין הסגנים.

הדבר היחיד שהייתי משנה מהשיטה הקיימת זה הגבלת מספר הסגנים, וכן ממלא המקום ייבחר על פי המלצת ראש הרשות. כל היתר, זה לפי החוק הקיים.

י. רותם: המחוקק רצה להבטיח ניהול סדיר של רשות מקומית. אם לראש הרשות אין רוב, או אם לסגן אין רוב, הוא לא יכול למלא את התפקיד.

מ. סורקיס: קרה מקרה בחיפה שלא היה מי שינהל את העירייה.

היו"ר י. גולדשמידט: אני מעמיד להצבעה סעיף שיהיה 15 לפי הנוסח המודפס של סעיף 16. יהיה סגן אחד שייבחר ע"י המועצה, מבין חבריה, על פי הצעת ראש הרשות. ניסוח מדויק עוד יובא.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת היו"ר לעיל - 8
נגדה - 4

ההצעה נתקבלה.

ה ו ח ל ט

סעיף 16 נתקבל בתיקונים הבאים:

מספרו הסידורי יהיה 15

ייאמר בו כי לראש הרשות יהיה סגן אחד שייבחר ע"י המועצה, מבין חבריה, על פי הצעת ראש הרשות. אותו סגן ימלא את מקומו של ראש הרשות וכו'.

היו"ר י. גולדשמידט: האם מה שהחלטנו עכשיו כפוף לסעיף 127 או לא? אם לא נאמר דבר, אני מבין שחל סעיף 127, והוא צריך לדאוג לכך שהצעתו תקבל את הרוב.

א. ידין: ההחלטה להשאיר את המלים "לפי הצעת ראש הרשות", מאפשרת להחיל את כל סעיף 127 על הדבר הזה. בסעיף 127 יש אלמנטים שונים. כתוב שם בהצבעה גלויה. אחר-כך כתוב איזה רוב דרוש בשביל הדבר הזה. אלה שתי הפסקאות הראשונות ואחר-כך באות שש פסקאות שכל ענינן הוא שיש יותר ממועמד אחד. ראש הרשות מציע איש אחד, או שהמועצה בוחרת בו או שאינה בוחרת בו. השאלה אם הבחירה של מלא המקום ע"י המועצה, מבין חבריה, היא ברוב רגיל או דרוש בשביל זה אותו רוב מיוחד של למעלה ממחצית הקולות של כל חברי המועצה. כרגע עושים זאת לפי הצעת ראש הרשות, צריך היה להספיק רוב רגיל. יכולים לדרוש למעלה מ-50% של חברי המועצה. את זה צריך לקבוע וצריך לכתוב את זה בסעיף 16

י.ה. קלינגהופר: פרופ' ידין אמר ש... שאם יש רק מועמד אחד אז בעצם אין זה מובן מאליו שיחול על זה הסעיף הישן. שם כל הפרוצדורה בנוייה על זה שיש כמה מועמדים. עד עכשיו היו רשויות מקומיות שבהן היה רק סגן אחד. איך הוא נבחר? לפי אותה פרוצדורה?

מ. סורקיס: אני רוצה להתנגד למלים "רוב חברי המועצה". יש מקרים שנעדרים חברי מועצה. בכנסת אנחנו לא דורשים רוב; במועצה העניינים הרבה יותר גורליים. צריך לתת תשובות ברורות. אנחנו נחכה עד שיהיה רוב של חברי המועצה? רוב רגיל זה דמוקרטי. מי שמשתתף בבחירות, בוחר את האיש. המועצה צריכה לפעול. יש מקרים שאנשים משחקים "ברוגז" ואינם באים לישיבות. צריך לתת אפשרות למוסד לפעול יום יום. צריך לתת תשובה לאזרחים. הם עלולים לסבול מזה. לכן אני שוען שרוב רגיל מספיק.

א. עופר:
לראש רשות יש מעמד מיוחד כי הוא נבחר
ע"י הציבור. אבל לגבי הסגנים, מדוע
אני צריך להקל? אני מציע שישאר המצב הקיים. אם רוצים ע"י
רוב רגיל לבחור אותו, אז גם ההדחה צריכה להיות ע"י רוב רגיל.
לפי השיטה הקיימת, אפשר לבחור את הסגן על פי סעיף 127.
אם לא רוצים שייבחר לפי השיטה הקיימת, אז ייאמר שהוא נבחר
ע"י רוב חברי המועצה.

ש.ז. אברמוב: אני תומך בדעתו של סורקיס.

א. ידין:
צריך לכתוב "רוב רגיל" או "כרוב חברי
המועצה", אחרת לא יודעים איך זה מתיישב
עם ההוראות הקיימות.

י. רותם:
בסעיף 128 של החוק הקיים היום, נאמר שההוראות
יחולו בשינויים מחוייבים על פי הענין
של בחירת סגן ראש העיר.

אם קבלנו היום הצעה שבחרים לפי הצעת
ראש הרשות המקומית, פירושו של דבר, הפרוצדורה של סעיף 127
מתייחסת למועמד אחד בלבד. אם האיש הזה לא מקבל את הרוב, קובע
החוק שבצריכה להיות מחר ישיבה שניה ומצביעים עוד פעם. לפעמים
גם בישיבה השניה לא בוחרים, ואז צריך לקבוע ישיבה נוספת.
יתכן שלמחרת ראש הרשות המקומית חולה ואיננו יכול למלא את
תפקידו, מה יקרה אז? עלינו לדאוג לכל המקרים. נניח שקבלנו
את החוק וקורה שהסגן מתפטר. מי מציע אז בפעם השניה את
ממלא המקום? איך אפשר להוריד אותו מכהונתו? בחוק יש פרוצדורה
לגבי כל המקרים. אני מציע להשאיר את הרוב המיוחס.

אם במקום סעיף 127 באות הוראות החוק
לפי השינויים המחוייבים, אותו סעיף יחול גם בעתיד. ע"י כך
נפתור הרבה בעיות. אחרת יהיה לא פעם מצב שלא יהיה ניהול תקין
של רשות מקומית.

י. ארידור:
אני לא מבין את הגישה שאפשר לבחור סגן
ברוב רגיל. צריך לפחות למעלה מ-50%,
אחרת איננו יודעים אם הוא יהנה מהאמון של המועצה.

מציעים שיהיה שלטון המיעוט גם לגבי בחירת
הסגן. אם לא הצלחנו למנוע את הדבר לגבי ראש הרשות, לפחות נמנע
את זה מהסגן.

ר. ארזי:
יש ענין בזה שסגן ייבחר ברוב. אם אין לו
רוב, אין לו בסיס. ראש העיר גם מעונין
להציע מי שהוא שיתקבל על דעת הרוב במועצה. צריך להיות ממלא מקום
שהיה לו ערף. יכולה להיות טיטואציה שחלק מחברי המועצה אינם
נוכחים בישיבה. גדמה לי שהצעה הקודמת נכונה ולא צריך לשנותה.

ש.ז. אברמוב: אני רוצה להודיע שבניתי את דעתי.

מ. בן-פורת:
קבלנו הצעת פשרה לגבי בחירת ראש רשות,
שהבחירה תהיה ב-40% ומעלה. במידה שלא
קיבל את 40% מהקולות, הוא נבחר ברוב רגיל. החשש הוא לגבי הסגן.
אם טיעה אחת לא תבוא לישיבה, היא יכולה לשתק את בחירת הסגן.
אני מקבל את הטעון שבצריכה להיות אחריות לגבי בחירת הסגן והדחתו.
לדעתי, רוב רגיל צריך להיות קבוע גם לגבי בחירה וגם לגבי הדחה.

מ. פרוש:
החוק בא לתת שמכויות יתר לראש הרשות.
אם נקבע שממלא המקום יכול להבחר לא
ברוב מוחלט, אנחנו פוגמים במטרתו של החוק המוצע.
צריך לקבוע חובה של רוב חברי המועצה.

י. רותם:
להדחה של ראש רשות או סגן, הרוש היום
רוב של מעל ל-50%. אם סיעה איננה
מופיעה, יכולים להיות בישיבה גם 51% מחברי המועצה; אם
אין 51% חברי מועצה בישיבה הראשונה, אוי לאותה מועצה
כי היא לא תחקים בכלל...

היו"ר י. גולדשמידט: אנחנו נצביע. הצעה אחת אומרת שממלא
המקום יבחר ברוב רגיל; הצעה שניה
אומרת: בכפיפות לסעיפים 127 - 128 לפקודת העיריות.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לכתוב בסעיף 15 שעל ממלא המקום
להבחר ברוב רגיל - 2

בעד ההצעה שייכתב בסעיף 15: בכפיפות לסעיפים
127 ו-128 של פקודת העיריות - הרוב

ה ו ח ל ט

ממלא מקום ראש הרשות יבחר על פי הנאמר
בסעיפים 127 - 128 (כאשר לרוב) והיינו:
רוב של מעל ל-50%

סעיף 15 - ייהפך לסעיף 16

היו"ר י. גולדשמידט: קבענו שככל רשות יהיה סגן אחד והוא יהיה
ממלא המקום.

עכשיו עלינו לקבוע בדבר הסגנים הנוספים
שייקבע. עכשיו מספרם פחות אחד, שנבר קבענו כי יהיה ממלא המקום.

ג. האוזנר:
חוזר על הצעתי למחוק את המלים:
"ובלבד שלא יפחת מאחד".

י. רותם:
אני הצעתי נוסח אשר הפנים, באישור ועדת
הפנים, יקבע בתקנות את מספר הסגנים
הנוספים, אם סגן אחד או שנים, בהתחשב במספר התושבים שהיו
בתחום הרשות המקומית ביום 31.12. ועדת הפנים יכולה להרשות
סטייה, אם הרכב האוכלוסים מחייב את זה. ע"י כך אני רוצה
לתת אפשרות לקבוע גם סגן מהמיעוטים. כל אחד מחברי המועצה
יכול להציע את הסגנים.

ר. ארזי:
אני הצעתי למחוק את סעיף 15. אינני
חושב שעל המחוקק לקבוע אם יהיו שנים
או שלושה סגנים או יותר. לדעתי, ריבוי הסגנים איננו רצוי. אבל
יכולים להיות מצבים, כמו בעירית ירושלים, ששם יש קואליציה
מקיר אל קיר, ולא יסתדרו עם שלושה סגנים. לא כדאי לקבוע את
זה בחוק. לכן אני בעד מחיקת הסעיף.

י. ארידור:

אני תומך בהצעת משרד הפנים. העניין של התואר איננו מוסיף לצורת הפעולה. יכולים להיות ראשי מחלקות חברי עיריה. כאשר קיימת אפשרות למספר סגנים בלתי מוגבל, רוצים להגדיל את המספר. אם נמנע את האפשרות הזאת, תסתדר הקואליציה העירונית ע"י חלוקת מחלקות. יש אפשרויות שונות לסידור העניין. אין צורך בחוק לתת יד להפיכת תפקיד סגן ראש העיר לתפקיד חסר ערך ממשי. סגן ראש רשות מקומית צריך להיות זכר חשוב. עקרונית אני מסכים להצעת מר רותם, אני רק מתנגד לסיפא המוצעת, לפיה אפשר יהיה לשנות את מספר הסגנים בהתחשב בהרכבי האוכלוסייה. העניין ניתן לסידור גם במסגרת של מפלא מקום ושני סגנים.

ג. האוזנר:

יתכן מקום שלפי מספר התושבים מגיע רק סגן אחד, ובמקרה כזה רוצים לתת אפשרות למנות סגן שני מכני המיעוטים.

אני מסכים.

ארידור:

מ. פרוש:

אנחנו בחוק המוצע מכניסים שינוי דרסטי. אני מציע לא ללכת מן הקצה אל הקצה. ראש העיר ייבחר לפי החוק הזה ועלינו לדאוג שתהיה לו מועצה שתפעל יחד אתו. אלה שהתנסו, יודעים מה גדולה החשיבות של קואליציה רחבה ככל האפשר. אינני חושב שבתנאים שבהם אנחנו נמצאים היום נוכל להקים קואליציות מקיר אל קיר בלי שנאפשר לגורמים העיקריים במדינה להציע סגנות. אין זה עניין של כבוד דוקא אלא שיתוף פעולה בניהול ענייני העיר. מנסיוני אני רוצה להגיד, שזה דבר חמור ביותר אם ניתן אפשרות לראש העיר שליטו תעבוד פקידות צמודה מנותקת מהציבור. כאשר מסחירים את העניינים בעיריות ע"י בחירת סגנים, הסגנים האלה חולשים על מחלקות מסוימות, וע"י כך קיים קשר בין הציבור והדברים הנתונים במחלקה הזאת.

ברור שכולנו נכוונו ברותחים כאשר ראינו תשעה סגנים. אני מבין שלא צריך לתת לאותה מפלגה שראש העיר נבחר מתוכה, עחד שני סגנים או סגן שלישי. את זה רוצים למנוע. אבל לא צריך ללכת מן הקצה אל הקצה ולסבך את העיריות. אני אומר שאם קובעים מקסימום, הוא צריך להיות ארבעה במקום שלושה. אני אפילו הייתי קובע חמישה סגנים. מתוך העבודה המעשית, אני רואה שצריך להיות ממונה על הכספים, ממונה על בנין ערים, על סעד, על חינוך. אם רוצים לבטל את התואר של סגן, חוץ מאחד, אני יכול להבין זאת יותר מאשר ההגבלה לשלושה.

י.ה. קלינגהופר:

החוק לא אומר שראש מחלקה יכול להיות רק סגן.

מ. פרוש:

סמכויות אפשר לתת רק לסגן. בלי סמכויות אין לזה כל ערך.

א. עופר:
 אני בעד צמצום מספר הסגנים. עצם האפשרות
 למנות סגן, שהוא למעשה יהיה בראש
 מחלקה, זה דבר חשוב למנגנון של אותה עיר. הרבה פעמים יש
 מנגנונים עם פקידות די מסוחרת. איש ציבור יכול להיות חבר
 הנהלה. היקף הסגנות נגדם בשל התואר ולא העבודה. אם יש ראש
 עיר וממלא מקום צריך להיות מסיעת הרוב, יכול להיות עוד
 סגן, ועוד אחד אם תהיה קואליציה רחבה. כלומר: מלבד ראש
 העיר וממלא המקום עוד סגן אחד או שניים. אם הולכים בדרך
 של צמצום, לא הייתי מקפיד לגבי גודל האוכלוסיה. גם במקומות
 יותר קטנים, יכולים להיות שלושה סגנים אם התנאים מחייבים
 זאת. לא הייתי מזדקק לענין של הרכב אוכלוסיה וקובע קריטריונים.
 אם יתקבל מספר יותר רחב, אני בעד זה שזה יהיה לפי גודל
 האוכלוסיה. אבל אם מצמצמים לשלושה, כולל ממלא המקום, הייתי
 משאיר את זה לבחירת המועצה.

מ. סורקיס:
 יש הבדל בין חבר הנהלה ובין סגן.
 בהזדמנות זו לא הייתי מדבר על
 סגנים מהמיעוטים. כאשר יצטרפו, יוסיפו עוד סגן ערבי.
 לא צריך לקבוע את זה בחוק. צריך לקבוע שלושה או ארבעה סגנים.
 הקשיתי לנימוקים של ח"כ פרוש בקשר לירושלים, צריך לזכור את
 זה רק לגבי שלוש הערים הגדולות.

ש.ז. אברמוב:
 מציע להגביל את מספר הסגנים לשלושה;
 ובשלוש הערים הגדולות - לארבעה.

י. רותם:
 היום המצב ברשויות המקומיות הוא כזה,
 שאלה היודעים לנהל, אינם רוצים לנהל
 מחלקות; והסגנים - עם כל הכבוד - לא מולם יכולים לנהל את
 המחלקות. אפשר לנהל מחלקות בלי זכות חתימה.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00